

V tem velikanskem žrelu nima ustje erupcijskega rova nobene določene lege; včasih jih je tudi več, ki istočasno delujejo ali pa posamezno pri različnih izbruhih.

Če je žrelo obsežno, morata troska in pepel padati vanj nazaj. Tako se napravi zopet v žrelu samem majhen stožec. Navadno se ti mali stožci že pri prihodnjem močnejšem izbruhu poderó, le včasih ostanejo in se vsled ponavljajočih se manjših izbruhov nakopičijo v velike stožce, ki imajo na vrhu svoja žrela. Tak ognjenik ima potem glavni stožec z obsežnim prvotnim žrelom, v katerem stoji manjši drugotni stožec.

Manj pravilna pa je oblika, če ni ognjenik izbruhnil v sredi žrela, ampak kje na robu. Tedaj zleti navadno del žrelovega roba v zrak, in na tem mestu se nakopiči nov stožec. Če pa opazujemo tak ognjenik iz daljave, nam kaže dva vrha: en vrh je novi stožec, drugi pa ostali del žrelovega roba. Nekaj podobnega bomo našli pozneje, ko bomo popisovali Vezuv. Del prvotnega žrela, ki je ostal, je Monte Somma. Na robu, ki je zletel pri izbruhu l. 79. p. Kr. v zrak, stoji današnji Vezuv. Mej tem „najvišjim vrhom“ in Vezuvom pa je znana globel Atrio del cavallo.

Kakor se pri vsakem večjem izbruhu izpreminja ognjenikova oblika, ravnotako se izpreminja tudi njegova višina. Splošno se lahko trdi, da mirnejši izbruhi višino povečujejo, silovitejši pomanjšujejo. Zadnje velja posebno za eksplozije plinov in par, s katerimi se začneja izbruh. Te večkrat razstrele ognjeniku celi vrh.

Pravega pomena za ognjenik ni njegova absolutna ali nadmorska, ampak relativna višina.

Tu navajamo absolutno in relativno višino nekaterih ognjenikov ter obsežnost in globočino njihovih žrel. Višina je izražena v črevljih.

Ime ognjenika	Višina		Žrelo	
	absolutna	relativna	premer	globočina
Monte Nuovo .	428	428	1200	370
Stromboli	2775	—	2000	—
Vezuv	3720	3720	1870	—
Tengger (Java) .	7080	—	20000	1750
Etna	10200	9600	1500	—
Pico de Teyde .	11400	—	1660	130
Mauna Loa . . .	12900	—	15000	—
Ključevskaja . .	15040	15040	2220	—
Popokatepetel . .	18000	—	2000	800

(Dalje.)

MIRA WAGNERJEVA:

PADAJO SNEŽINKE . . .

Padajo snežinke zunaj
in na okno sedajo,
aj, te male nagajivke
k meni v sobo gledajo!

Ali škoda, da si svoje
bele očke pridijo,
ko le lica moja zrejo,
a v srce ne vidijo.

Ej, da videle v srce bi,
to bi zaživele vse,
zaživele in se vzpele
kvišku brž vesele vse.

Rajale bi in plesale —
na nebeško radost to,
ki so videle jo v srcu,
rajale bi pod nebo . . .

